

HOOFDSTUK XVII

De Last van Damaskus en Efraïm

VERZEN 1 TOT 3

- 1. Ziet, Damaskus zal weggenomen worden, dat zij geene stad meer zij, maar zij zal een vervallen steenhoop zijn,**
- 2. De steden van Aroër zullen verlaten worden; voor de kudden zullen zij wezen, die zullen daar nederliggen, en niemand zal ze verschrikken.**
- 3. En de vesting zal ophouden van Efraïm, en het koninkrijk van Damaskus, en het overblijfsel der Syriërs, zij zullen zijn gelijk de heerlijkheid der kinderen Israëls, spreekt de HEERE der heirscharen.**

Dewijl Damaskus en Efraïm destijds waren samenverbonden tegen Juda worden ze, ofschoon niet in het opschrift, samen begrepen in de oordeelen, die over hen komen zullen. Men kan dit hoofdstuk eene nadere verklaring van het zevende noemen, waar we genoemde rijken met een misdadig oogmerk zagen optrekken tegen Juda en Jeruzalem. Het oordeel, dat Damaskus zal treffen is dit, dat ze geen stad meer zal zijn, maar een vervallen steenhoop. Deze voorzegging is nog nimmer ganschelijk vervuld, want wij weten dat zij in Jeremia's dagen een bloeiende stad was en zelfs thans is Damaskus de oudste stad ter aarde. Zie Gen. 15:2, waar Damaskus reeds genoemd wordt. Wij lezen in II Kon. 16:9 wel dat Tiglath-Pilezer haar innam en haren koning Rezin doodde, doch niet dat hij haar tot een steenhoop maakte. Ook dit hoofdstuk wijst ons echter op den vreeselijken eindtijd der groote verdrukking, waarin al de steden der Heidenen zullen vallen en dus ook Damaskus, Openb. 16:19. Er waren minstens drie steden die den naam van Aroër droegen, doch in vers 2 zijn die van het Over-Jordaansche bedoeld. Deze steden zullen ontvolkt en verlaten wezen, zoodat de schapen er rustig zullen grazen en de verlatene woningen tot hunne schuilplaats kunnen kiezen. En de vesting van Efraïm zal ophouden. Vesting is hier de verzamelnaam voor alle vaste sleden en versterkte plaatsen, het zal de beide saam verbonden rijken gelijkelijk kwalijk gaan. Efraïm had zich verlaagd tot een pendant van het heidensch Syrië, daarom zal hij ook als deze behandeld worden. En Syrië was het voorwerp des vertrouwens geweest voor Efraïm, daarom zal dit volk als een gebroken rietstaf, die de hand doorboort, voor het oog der Efraïmieten geopenbaard worden. Eene aanvankelijke en gedeeltelijke vervulling dezer woorden lezen we in II Kon. 15:29 en II Kon. 16:9.

De Tien Stammen in de Groote Verdrukking

VERZEN 4 TOT 6

4. En het zal geschieden te dien dage, dat de heerlijkheid van Jakob verdund zal worden, en dat de vettigheid van zijn vleesch mager worden zal.

5. Want hij zal zijn, gelijk wanneer een maaier het staande koren verzamelt, en zijn arm aren af maait; ja hij zal zijn, gelijk wanneer iemand aren leest in het dal Refaïm.

6. Doch eene nalezing zal daarin overig blijven, gelijk in de afschudding eens olijfbooms, twee of drie beziën in den top der opperste twijg, en vier of vijf aan zijne vruchtbare takken, spreekt de HEERE, de God Israëls.

De gansche beschrijving van dit hoofdstuk verbiedt ons om alleen bij den val van Samaria te blijven staan, en gebiedt ons om te denken aan den dag van Jakobs benauwdheid. In vers 1 is weer de geliefkoosde beeldspraak van het vermageren of de wegtering van een vette, ter aanduiding van vergane glorie en verwoesting van weelderige landouwen en wellustige paleizen. Zij zullen afgemaaid worden als het staande koren op het veld. Toch zal er een overblijfsel zijn doch zoo gering als de weinige aren, die door de maaiers op het veld zijn achtergelaten en straks door de kinderen bijeengelezen worden.

Jesaja had dit meermalen gezien in het dal Refaïm ten Zuidwesten van Jeruzalem, een dal dat zeer vruchtbaar was en waar de armen uit Jeruzalem gretig de vette aren oplazen. Met nog een andere schilderachtige teekening aan de olijfinzameling ontleend zegt de profeet, dat er na de afschudding nog enkele vijgen aan de vruchtbare takken in den top des booms zijn overgebleven. Men vergelijk hiermede hetgeen reeds vroeger van het overblijfsel gezegd is, 4:3,4; 6:13; 7:3; 10:21. Zie ook 65:8. Het overblijfsel van Israël heeft nog heerlijke beloften, zooals uit het volgende duidelijk blijkt.

Wegens Christus' Tegenwoordigheid de Afgoderij Afgeschaft

VERZEN 7 EN 8

7. Te dien dage zal de mensch zien naar Dien, die hem gemaakt heeft, en zijne oogen zullen op den Heilige Israëls zien.

8. En hij zal niet aanschouwen de altaren, het werk zijner handen, noch hetgeen zijne vingers gemaakt hebben zal hij niet aanzien, noch de bosschen, noch de zonnebeelden.

Christus zal plotseling tot Jakob komen in diens groote benauwdheid. Zeer levendig wordt ons dit beschreven in Zach. 14:1-5. Doch de profeet Jcsaja beschrijft maar zelden de wederkomst des Heeren als zoodanig, doch plaatst Hem zeer dikwijls als den teruggekeerde zoo maar op het tooneel. Volgens de hoofdstukken 4, 7, 11 en 16. Dus ook hier. De Heilige Israëls is niemand anders dan Christus Zelf, voornamelijk in den dag Zijner toekomst. Het fel benauwde volkske Jakob zal Hem dan aanschouwen, Zach. 12; Matth. 23:39 en eene ontzaggelijke ontmoeting zal het zijn, slechts flauw afgebeeld door de verrassende ontmoeting van Jozef en zijne broederen. Doch niet alleen Israël, doch alle volken zullen Hem zien. Van daar dat er staat mensch in den meest algemeenen zin des woords. En die heerlijke Messias zal aller ziel dermate in beslag nemen, dat men de werken zijner eigen handen niet meer aanziet, maar vergeet, veracht en terzijde werpt. „De Heere zal tot Koning over de gansche aarde zijn, te dien dage zal de Heere één zijn, en Zijn naam één.” We zagen reeds in 2:20 dat bij de toekomst des Heeren Jezus Christus alle afgoderij wordt afgeschafft en alle valsche godsdiensten worden opgeruimd om voor de eene religie van Koning Jezus plaats te maken. Slechts weinig verklaarders van onzen profeet hebben oog voor deze heerlijke vergezichten. Dit is grootendeels te wijten aan het feit, dat men den raad des Heeren omtrent Israël niet kent. Men beschouwt dit volk in den regel als afgedaan en plaats gemaakt hebbende voor de Gemeente des Nieuwen Testaments. Al de beloften, die er nu voor Israël met name zijn overblijfsel nog mogen zijn, verstaat en verklaart men dan van de geestelijke zegeningen der Gemeente. Deze beschouwing heeft echter een wereld van jammer teweeg gebracht en mist allen grond.

Efraïms Zonde en Val

VERZEN 9 TOT 11

9. Te dien dage zullen zijne sterke steden zijn als een verlaten struik, en opperste tak, welke zij verlaten hebben, om der kinderen Israëls wil, hoewel daar verwoesting zal wezen.

10. Want gij hebt den God uws heils vergeten, en niet gedacht aan den Rotssteen uwer sterkte; daarom zult gij wel liefelijke planten planten, en gij zult hem met uitlandsche ranken bezetten.

11. Ten dage, als gij ze zult gepland hebben, zult gij die doen wassen, en in den morgenstond zult gij uw zaad doen bloeien; doch het zal maar een hoop van het gemaaid zijn, in den dag der krankheid en der pijnlijke smart.

De profeet doet hier kennelijk weder een greep terug in de historie in Efraïm. Israël had op zijne sterke steden vertrouwd, doch die zouden worden als de verlaten ruïnen, die nog overig waren in woud en op bergtop van uit lang vervlogen tijden en waren overgebleven van de burchten der Amoriëten, toen

deze bij de verovering van Kanaän moesten vallen voor Israëls legers. Dit is naar het ons voorkomt de historische toespeling, die in vers 9 gegeven wordt. Het volgende vers geeft Israëls zonde aan: Zij hebben den God huns heils vergeten en bij het bouwen van hunne vestingen niet gedacht aan den Rotssteen hunner sterkte. Vervolgens wordt Israël vergeleken bij een man, die een prachtigen lusthof had aangelegd en die vervolgens beplant had met uitlandsche ranken. Alle morgens maakte hij zich vroeg op om die te verzorgen op hoop van straks rijke vruchten te zullen inoogsten. Doch ziet, toen de oogsttijd aanbrak, werd al de vrucht van zijn kweekhof slechts een hoop van het gemaaide, waarbij weder gedacht moet worden aan het gezegde van vers 5. Uiterst fijn is hier de zonde van het Noordelijk Rijk geteekend: (a) Van het oogenblik af dat het zich van Juda had afgescheiden had het den God zijns heils vergeten voor de kalverendienst. (b) In het bouwen van zijne vestingen had hij klaarlijk getoond God niet als de Rotssteen zijner sterkte te erkennen, (c) In het bouwen van een weelderige lustwarande, Samaria, en het binnenhalen van de buitenlandsche gruwelen en een wellustig leven in de zonde had hij den beker van Gods gramschap volgemaakt. De groote volken zijn gekomen en hebben hem weggevoerd in vreemde landen, waar hij tot op den huidigen dag nog omzwerft.

De Groote Volkenvergadering der Laatste Dagen

VERZEN 12 TOT 14

12. Wee der veelheid der groote volken, die daar bruisen, gelijk de zeeën bruisen; en wee het geruisch der natiën, die daar ruischen, gelijk de geweldige wateren ruischen!

13. De natiën zullen wel ruischen, gelijk groote wateren ruischen; doch Hij zal hem schelden, zoo zal hij verre wegvlieden, ja hij zal gejaagd worden, als het kaf der bergen van den wind, en gelijk een kloot van den wervelwind.

14. Ten tijde des avonds, ziet, zoo is er verschrikking, eer het morgen is, is hij er niet meer. Dit is het deel dergenen, die ons berooven, en het lot dergenen, die ons plunderen.

In de beschrijving van Gogs inval in Kanaän in de laatste dagen vinden we een zeer opmerkelijk woord, dat den uitleggers zeer veel moeite gekost heeft. Het is dit woord: „Zijt gij die, van welken Ik in verledene dagen gesproken heb, door den dienst Mijner knechten, de profeten Israëls, die in die dagen geprofeteerd hebben, jaren lang, dat Ik u tegen hen zou aanbrengen?” Ez. 38:17. Uit dat vers blijkt dat de profeten Israëls veel van Gogs inval gesproken hebben, want het staat er in zoo onbepaalden zin dat eene aanduiding van een enkele plaats uitgesloten was. Nergens vinden wij eerder den naam en de nauwkeurige, zelfs tot in bijzonderheden afdalende, aanduiding van Gogs naam, doch dit woord van Ezechiël geeft ons den veelzeggenden wenk dat we dezelfde volkenvergadering

gedurig in de profeten moeten verwachten aan te treffen. Zoo wordt ook weder in deze verzen op dien vreeslijken inval in Kanaän gedoeld en niet op den ondergang van Sanheribs leger voor Jeruzalem. Deze plotselinge ondergang door een wonder Gods dienen we slechts te beschouwen als eene type, een voorspel, van hetgeen in den eindtijd op veel reusachtiger schaal zal plaats grijpen. Zoo kunnen we bij hem en hij van vers 14 wel in de eerste plaats denken aan den machtigen Sanherib, die na den ondergang van zijn leger als kaf wegvlood naar zijn land, doch ten finale hebben we ook daar te denken aan niemand anders dan Gog, den koning van het Noorden.

„Ziet de machtige Volken in slagorde komen!
Zóó razen de zeeën, zóó stormen zij aan!
Laat buldren de volken als machtige stroomen,
God fronzelt de wenkbrauw, daar zijn zij vergaan!
Als stuifzand der bergen, zoo dwarlen zij henen,
Als kaf voor den wind, deinst hun dreigend getal!
't Was doodsangst des avonds, en klagen en weenen—
't Is vreugde des morgens, en jubelgeschal!”